

Spreadstand tussen COMMERCIEEL en ARTISTIEK

DE VLAAMSE STRIP IN VOGELVLUCHT

Dit najaar presenteert het Brusselse Stripmuseum het beste wat de 'nieuwe Vlaamse strip' te bieden heeft. Tegelijk beweegt er ook bij de 'klassieke' uitgeverijen iets, met innovatieve samenwerkingen en gedurfde spin-offs. Landschapstekening van een gevarieerd en uitermate boeiend Vlaams striplandschap.

“Toen ik begin jaren 2000 de richting Beeldverhaal volgde aan Sint-Lukas Brussel, hadden de meeste strips een specifiek format. Zelf heb ik geen talent om aan te voelen wat niet kan en niet mag, maar het zit in mijn karakter om mijn eigen ding te doen. Pas toen mensen me zeiden dat het raar was dat ik een strip had gemaakt over kanker, drong het tot me door dat dat inderdaad raar is.” Judith Vanistendael voelt zich naar eigen zeggen geen lid van een beweging omdat ze haar zin deed. Laat dat nu net de enige voorwaarde zijn om te behoren tot de 'nieuwe Vlaamse strip'. Die werd aan het begin van deze eeuw in gang gezet door een kleine schare stripauteurs die niet meestapten in de traditionele familiestrip maar hun eigen verhalen wilden vertellen. Ze konden daarbij profiteren van een gloednieuwe opleiding tot striptekenaar in het hoger onderwijs en van werkingsbeurzen van het Vlaams Fonds voor de Letteren. De expo in het Brussels Stripmuseum focust op werk van onder meer Judith Vanistendael, Brecht Evens, Olivier Schrauwen, Jeroen Janssen en Wauter Mannaert.

Verketterde familiestrips

Voor de 'nieuwe Vlaamse strip' haar intrede deed, zwaaide een ander soort strip de scepter in Vlaanderen. Decennialang begon de ochtend in Vlaamse huishoudens met een kop koffie en de dagelijkse striptrook in de krant. Willy Vandersteen kwam vlak na de Tweede Wereldoorlog aanzetten

met een pracht van een businessmodel: de voorpublicatie zorgde er voor dat de lezers elke dag opnieuw de krant kochten en was tegelijk uitstekende reclame voor de latere albumuitgave. Slechts enkele kranten gaven de albums ook zelf uit, de meeste verschenen bij een uitgeverij, die de rechten op de strip in handen had. Van de vijf reeksen die ook vandaag nog zorgen voor een groeiende verkoop van strips (en, samen met kookboeken, zelfs van boeken in het algemeen) braken er vier door dankzij voorpublicaties in de krant: 'Suske en Wiske', 'Jommeke', 'De Rode Ridder' en 'De Kiekeboes'.

Omdat ze door het hele gezin gelezen kunnen worden en omdat er ook vaak een - zij het enigszins atypische - familie centraal staat, werd op deze klassiekers de term 'famielstrip' geplakt. De meestal karikaturaal getekende personages waar de tijd geen vat op lijkt te hebben, beleven hun humoristische avonturen tegen realistische decors. Seks en geweld zijn uit den boze. “En in tegenstelling tot in andere markten zijn ze in Vlaanderen populair gebleven. Omdat we nog steeds een breed publiek aanspreken, waaronder een groot deel van de kinderen,” meent Hec Leemans. Hij viert dit jaar de twintigste verjaardag van 'FC De Kampioenen', zijn stripreeks gebaseerd op de populaire soap.

Van de vijf bestverkopende stripseries in Vlaanderen is 'FC De Kampioenen' veruit de jongste. “De verkoop gaat onverminderd door en dat ondanks het einde van de televisiereeks in 2010. We worden

uit F.C. De Kampioenen © Standaard Uitgeverij

→ Hec Leemans

© comicstation.be

wel eens verketterd door kenners en journalisten, omdat we zogezegd een commercieel product maken. Maar je weet nooit bij voorbaat of een strip gaat verkopen, dat kun je enkel hopen. Commercieel kun je per definitie alleen achteraf zijn.”

Verplichte innovaties

‘F.C. De Kampioenen’ is een opvallende afwezigheid in het recent geopende Comics Station, het indoor pretpark rond enkele populaire Belgische stripfiguren in treinstation Antwerpen Centraal. WPG, het moederbedrijf boven Standaard Uitgeverij, is er met ‘Suske en Wiske’, ‘De Kiekeboes’ en ‘Urbanus’ en bijna één derde van de aandelen goed vertegenwoordigd. “Het is niet zo dat we de personages louter ter beschikking hebben gesteld, we zijn een van de initiatiefnemers,” verduidelijkt CEO Jeroen Overstijns. “Onze stripfiguren zijn heel breed populair en staan eerder voor ontspanning dan voor grote artistieke ambitie. Van dat leesplezier is het maar een kleine stap naar speelplezier. De kracht van Comics Station is dat het onze personages nieuw leven zal geven.”

Ondertussen sleutelen WPG en Ballon Media samen aan Yieha, een online platform om digitale strips te lezen en te kopen. “Waar Comics Station een afgelijnd project is, is Yieha voorlopig een interessant laboratorium waarin we graag experimenteren.” Om van een omslag van analoge naar digitale strips te spreken, is het volgens Overstijns dan ook nog veel te vroeg. “De markt twijfelt en zelf zoeken we ook nog naar het beste model. We nemen er in elk geval onze tijd voor.”

Comics Station, Yieha, het nieuwe (aangekondigde, en daarna verdaagde) Internationaal Stripfestival Antwerpen: WPG en Ballon Media, de twee grootste Vlaamse stripuitgeverijen, beiden gevestigd in Antwerpen, weten elkaar de laatste jaren opvallend beter te vinden. “Alexis (Dragonetti, CEO van Ballon Media, red) en ik zien elkaar regelmatig,” aldus Overstijns. “We hebben een gemeenschappelijke instelling: tegelijk ons stripergoed verzorgen en een goed bedrijf leiden. We blijven concurrenten maar we werken ook samen om de stripmarkt groter te maken.” En vernieuwing is daarbij geen vies woord meer. “Onze populaire volksstrips zijn omarmd door de

Vlamingen. Typisch aan dat soort cultureel erfgoed is dat het soms stilstaat. Maar we werken in een kleine afzetmarkt waar dalende aantallen sneller een probleem kunnen worden dan in een miljoenenmarkt. Daarom zijn we verplicht te innoveren.”

Eierenlopen

Vernieuwend, volgens sommigen misschien zelfs té vooruitstrevend, maar vooral ook erg succesvol is de spin-off, het nieuwste buzzword in het Vlaamse striplandschap. Korte reeksen waarin vaak slechts de personages uit de bekende familiestrips behouden worden om nieuwe verhalen te vertellen die zowel inhoudelijk als vormelijk radicaal van de hoofdreeks afwijken, schieten als paddenstoelen uit de grond.

“Nochtans had niemand dat succes zien aankomen,” vertelt Marc Legendre. Hij schrijft de verhalen voor ‘Amoras’ en ‘De Kronieken van Amoras’, spin-offs van ‘Suske en Wiske’. “Er is door iedereen bij WPG hard aan het Amoras-project gewerkt en promotioneel zijn alle registers opengetrokken. Maar dat is geen garantie voor succes. Anders zou het elke keer raak zijn. Voor ‘Amoras’ lag een scenario klaar voor ‘ingeval dat het flopt’, maar niet voor ‘stel dat het een waanzinnig succes wordt’.”

Legendre maakt ondertussen de moeilijke spreadstand tussen het schrijven van scenario’s voor zowel de hoofdreeks van de weliswaar ‘heropgestarte’ ‘Rode Ridder’ als een spin-off van ‘Suske en Wiske’. Maar voor hem is er niet echt een verschil. “Beide reeksen hebben een lange

“We worden wel eens verketterd door kenners en journalisten, omdat we zogezegd een commercieel product maken. Maar je weet nooit bij voorbaat of een strip gaat verkopen, dat kun je enkel hopen.”

voorgeschiedenis en trouwe fans. Met die erfenis moeten we respectvol en omzichtig omgaan. Tegelijk wordt er verwacht dat we de boel opruimen. Dat is eierenlopen, aftasten wat mag en niet mag. Fabio Bono tekende de Rode Ridder in enkele albums met stoppelbaard, omdat dit volgens ons paste bij de crisis die hij doormaakt. Meteen waren er lezers die steigerden. Maar het DNA van Suske en Wiske is in 'Amoras' niet veranderd, ook al zijn ze geen kinderen meer. Dat horen we overal: 'Het is alsof de helden uit onze jeugd samen met ons ouder geworden zijn'. Een mooier compliment kun je niet krijgen."

Hoewel 'J.Rom', gemaakt door scenarist Bruno De Roover en tekenaar Romano Molenaar, op minder succes kon rekenen dan 'Amoras', hebben we de laatste spin-off van een familiestrip voorlopig nog niet gezien. Wat de integrale van oude stripreeksen voor de stripspecialzaak aan het worden is, moet de spin-off voor de supermarkten worden. *The Wolfpack*, een denktank met uitgever Johan De Smedt, regisseur Vincent Bal en zeven Nederlandstalige stripauteurs, broedt momenteel plannen uit voor nieuwe stripreeksen in het fonds van Standaard Uitgeverij. Over die plannen leest u elders in dit nummer meer.

Niemand geïnteresseerd

Terwijl de uitgeverijen hun kassuccessen vanuit alle hoeken opnieuw bekijken, evolueerde de mainstreamstrip zelf ook. Auteurs zoals Kim Duchateau, Nix en Pieter de Poortere publiceren gags voor een

volwassen publiek. Zij vinden aansluiting op buitenlandse stripmarkten, terwijl zowel Nix als Pieter de Poortere animatiefilmpjes maken met respectievelijk 'Kinky & Cosy' en 'Boerke' in de hoofdrollen.

Een Vlaming die eerder onopvallend succes oogst in het buitenland is Bronzen Adhemar-winnaar Luc Cromheecke. "Wij hadden vroeger *Robbedoes* thuis, dat was het blad waar ik voor wou werken. Naar mijn gevoel was er geen verschil met 'Nero' of 'Suske en Wiske', dat waren gewoon allemaal strips. Nadat ik ben aangenomen bij *Robbedoes*, mocht ik in kleur publiceren, wat betekende dat mijn werk ook in *Spirou* (het Franstalige moederblad van *Robbedoes*, WA) verscheen. Daar werk ik nu nog altijd voor."

Cromheecke tekende of tekent instapklare strips zoals 'Tom Carbon', 'Plunk' en 'Roboboy'. "Plunk was letterlijk gemaakt om in tijdschriften voorgepubliceerd te worden. Tegelijk gaf ik hem een fluorescerend uiterlijk als aanklacht tegen de commercie." Eind vorig jaar oogstte hij dan weer lof voor *De tuin van Daubigny*, een schets van het leven van de gelijknamige impressionist waarvoor hij samenwerkte met Bruno De Roover. "Natuurlijk is er een verschil tussen die twee. Voor een klassieke uitgeverij moeten strips geld opbrengen. Maar er is niemand geïnteresseerd in een strip over een onbekende Franse schilder. Met subsidies kun je wat tijd kopen, voor bijvoorbeeld research. En hoeft het niet meer commercieel te zijn."

Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) voorziet werkbeurzen voor

stripauteurs die "kwalitatief hoogstaande strips" willen realiseren en productsubsidies voor het uitgeven van "weinig commerciële maar waardevolle en bijzondere publicaties." Auteurs kunnen zo één tot maximaal acht eenheden van in 2017 elk netto 2.600 euro ontvangen. Een uitgeverij kan per kalenderjaar maximaal vier productsubsidies van elk maximaal 4.000 euro krijgen. Deze financiële duwtjes in de rug waren welgekomen voor de 'nieuwe Vlaamse strip'. Maar er kwam ook tegenwind, in de vorm van een open brief, ondertekend door onder meer Luc Cromheecke. "Ik zat toen zelf in een beoordelingscommissie en zag steeds dezelfde mensen met een open handje terugkomen. Ondertussen deed ik het al jaren op mijn eentje. Er werd een systeem gemaakt van subsidies en dat vond ik onrechtvaardig. Vandaag moet ik toegeven dat er dankzij die subsidies fantastische dingen zijn uitgebracht, die hier allemaal in mijn kast staan. Toch rekenen uitgeverijen nog te veel op het VFL voor wat het kostenplaatje en vertalingen betreft."

"Van zulke one-shots of iets dat daar op lijkt gaan in het beste geval een 3.000 exemplaren de deur uit. Dat heet dan 'een geweldig succes' maar financieel scheurt iedereen daar dus z'n broek aan," vertelt Marc Legendre over de *graphic novels* die hij maakte. Verder was in 2008 de eerste en meteen ook laatste strip die de shortlist haalde van de prestigieuze Libris Literatuur Prijs voor het beste Nederlandstalige literaire fictieboek uit het voorgaande kalenderjaar. "Voor de eerste drie projecten heb ik lang geleden van het VFL wat subsidie gekregen. Ik vind dat je daar niet mag blijven aankloppen. Daarom ging ik andere dingen doen. Maar succes kun je niet afdwingen. 'Amoras' kwam juist op tijd. Ik stond namelijk op het punt om een café op El Hierro (het

"Dat horen we overal: 'Het is alsof de helden uit onze jeugd samen met ons ouder geworden zijn'. Een mooier compliment kun je niet krijgen."

↑ Johan Stuyck

DE VLAAMSE STRIP IN VOGELVLUCHT

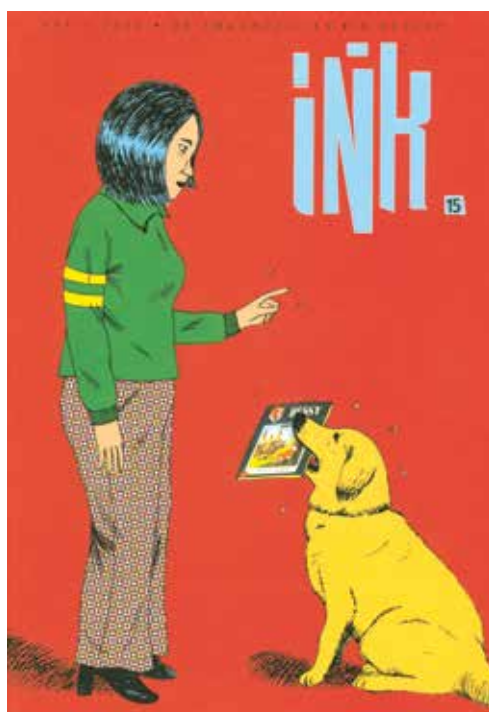
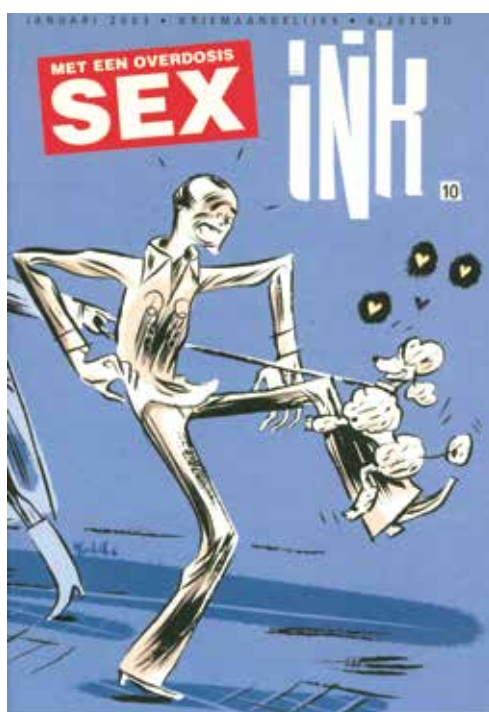
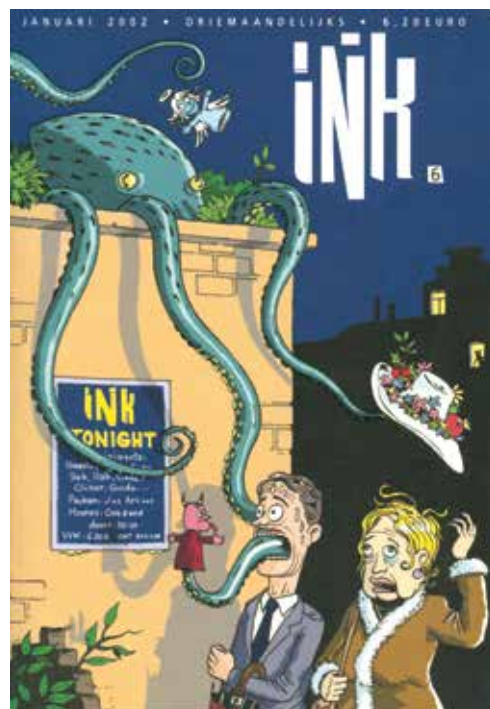
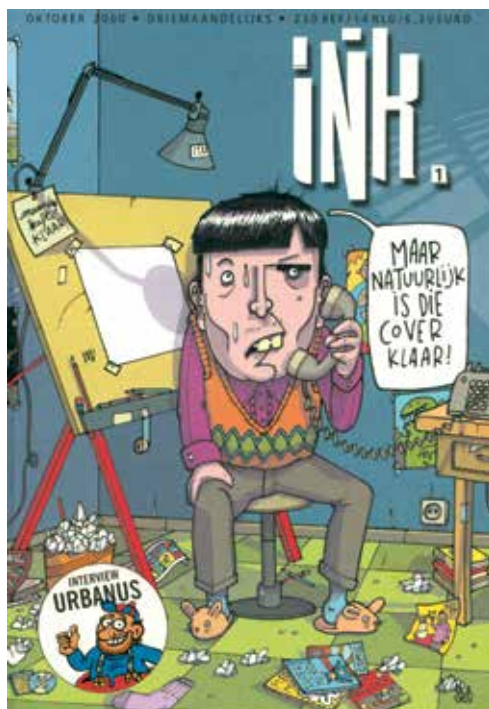
Canarische eiland waar Legendre woont, WA) te openen. Daar zou ik ook niks mee verdienen. Maar ik zou tenminste wat vaker in de zon zitten.”

Hogeschoolstudenten in een hokje

Legendre begon zijn carrière als tekenaar van de populaire ‘Biebel’, maakte daarna *graphic novels* en schrijft vandaag vooral scenario’s voor grote reeksen. Zelf maakt hij geen onderscheid tussen al die dingen. “Ik maak iets en anderen duwen het in een hokje. Als ik een boeiend verhaal lees dat me echt raakt, vraag ik me achteraf nooit af of het een thriller dan wel een psychologische roman of een jeugdboek was. Ik heb al meeslepende kookboeken gelezen.”

Dit najaar wordt er in het Brusselse Stripmuseum wel een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de commerciële en de auteursstrip met een expo rond de ‘nieuwe Vlaamse strip’. Die werd geboren omstreeks het jaar 2000, wanneer de eerste subsidiebeurzen aan striptauteurs uitgereikt werden door het Vlaams Fonds voor de Letteren en de eerste hogeschoolstudenten begonnen aan de opleiding Beeldverhaal aan het Sint-Lukas, de Brusselse campus van de LUCA School of Arts.

“Johan De Moor en Nix waren gevraagd om een studietraject rond strips in te richten. Tien jaar geleden heb ik het van hen overgenomen. Ik gaf toen al vijftien jaar les in de afdeling grafische vormgeving van Sint-Lukas.” Weinig mensen hebben de geboorte van de ‘nieuwe Vlaamse strip’ van zo nabij gevolgd als Johan Stuyck, als lesgever aan Sint-Lukas maar ook als uitgever bij Oogachtend. “Samen met de eerste studenten, waaronder Conz en Olivier Schrauwen, ben ik het tijdschrift *Ink* begonnen. Daarvan zijn zestien nummers uitgebracht. Kort daarna verschenen de eerste albums van

De door mannen gedomineerde stripwereld kan wel een vrouwelijke touch gebruiken.

'Cordelia' door Ilah en 'Esther Verkest' door Kim bij Oogachtend."

Beeldverhaal in ruime zin

De voornaamste exponenten van de 'nieuwe Vlaamse strip' zijn Brecht Evens en Olivier Schrauwen. Hun parcours verliep opvallend gelijkaardig: strip gestudeerd aan een Vlaamse hogeschool, gedebuteerd bij een kleine Vlaamse uitgeverij, enkele albums later internationaal doorgebroken, genomineerd voor Eisner Awards en in Angoulême, vandaag gerespecteerde artiesten woonachtig in Belgische buurlanden. Ook de namen van 'Urbanus'-tekenaar Willy Linthout, Nix en Judith Vanistendael stonden op de lijst met kanshebbers voor een Eisner, de Amerikaanse Oscar voor de strip.

Andere auteurs worden eveneens onder de noemer 'nieuwe Vlaamse strip' gecatalogeerd. Ze doen toch vooral hun zin. Jeroen Janssen maakt journalistieke strips over Doel en de Rwandese genocide, Ken Broeders voltooide zijn reeks rond de Romeinse keizer Apostata, Ivan Adriaenssens werkt rond de Eerste Wereldoorlog. Wauter Mannaert, Serge Baeken en Simon Spruyt brachten stripromans uit over Antwerpse katten, een Pruisische adellijke familie en een New Yorkse persfotograaf. Michaël Olbrechts, Brecht Vandenbroucke, Pieter Coudyzer en Ben Gijsemans maakten recenter

uit: Mikel © Judith Vanistendael - De Bezine Bli

opgemerkte debuutalbums.

De strips die door deze jongste generatie auteurs op de wereld werden losgelaten, zijn door de band grafisch opmerkelijk. De kritiek spitst zich dan ook vaak toe op het nogal magere verhaal. Die opmerking is niet in dovemansoren gevallen in Sint-Lukas. "Toen ik studeerde, werd de nadruk al gelegd op het scenario maar nu focussen we er echt op," aldus Judith Vanistendael. "Je moet iets interessants te vertellen hebben, anders kun je beter zwijgen, die filosofie. (lacht) Voor mij persoonlijk is niet de esthetiek van het beeld het belangrijkste, wel het verhaal dat ik vertel." Johan Stuyck vult aan: "Wij geven Beeldverhaal in de ruime zin van het woord. Vlak voor haar debuut meer dan 130.000 keer werd verkocht, hebben we - puur voor het aspect van het schrijven - Lize Spit aangenomen. Zij heeft scenario gestudeerd aan het RITCS, ze weet dus hoe beeld en tekst met elkaar te combineren."

Tot nog toe werden in dit artikel, op Judith Vanistendael en Lize Spit na,

enkel mannennamen genoemd. Bij de populaire strips waren vrouwen tot voor kort vooral betrokken als inkleurster, met Rita Bernaers bij Standaard Uitgeverij als bekendste naam. Eind 2015 tekende Sarina Ahmad, de kleindochter van Jef Nys, uitzonderlijk een avontuur van 'Jommeke'. Het leerkrachtenkorps op de Brusselse campus van Sint-Lukas is met onder meer Judith Vanistendael, Ephameron (pseudoniem van Eva Cardon) en Ilah (pseudoniem van Inge Heremans) grotendeels vrouwelijk. Charlotte Dumortier (*Murphy's Miserable Space Adventures*), Shamisa Debroey (*Verdwaald*), Delphine Frantzen (*Madame Pipi*) en Inne Haine (*Het Mirakel van Vierves*) brachten veelbelovende debuten uit. Het meest recente daarvan is ondertussen ook al weer drie jaar oud. Jammer, want de door mannen gedomineerde stripwereld kan wel een vrouwelijke touch gebruiken.

Dé stripuitgeverij?

De 'nieuwe Vlaamse strip' zorgt voor een artistiek diverser en interessanter

aanbod dan ooit tevoren in de stripwinkel. Helaas staat daar geen evenwaardige financiële compensatie tegenover. Stripromans blijken moeilijk te verkopen, zo mocht Johan Stuyck aan den lijve ondervinden. “Ik steek er veel tijd in en Oogachtend krijgt soms productiesubsidies, zodat we toch mooie boeken kunnen uitgeven. Voorlopig is hier nog niemand rijk van geworden. Ik geef de auteurs wel altijd hun 10% royalties, ook als die zo goed als niks zijn.” Heel wat van de mensen die we hier vernoemden, maken strips na hun uren als bibliothecaris, illustrator of tekenleerkracht.

Voorlopig worden de meeste strips nog steeds uitgebracht door een klassieke uitgeverij die instaat voor de productie, distributie en promotie. Tussen de twee grote Antwerpse uitgeverij WPG en Ballon Media, de alternatieve uitgeverij Oogachtend en Bries en kleinere spelers zoals Hauwaerts, Bonte en INdruk vinden we nog een vreemde eend in de bijt. Mediageuzen is vooral bekend van het maandblad *P* maar brengt ook strips uit van onder meer Mario Boon, Steve Van Bael en Isabel Baele.

Maar er wordt ook in verschillende richtingen gezocht naar nieuwe manieren om strips uit te geven. De Stripgilde, de Vlaamse belangenvereniging van stripauteurs, begon zes jaar geleden een eigen uitgeverij die, naar eigen zeggen, tussen de traditionele uitgeverij en het publiceren in eigen beheer staat. De voorbije jaren verschenen ook de betalende digitale

stripbladen *Strike* en *Stroke*. Tegenvallende inkomsten zorgden er voor dat momenteel het werk van de Stripgilde-leden gratis aangeboden wordt op www.stroke-strips.be. Ook op de website van Pulp deLuxe, een online beeldverhalenmagazine opgericht door Bruno Willaert en Mario Boon, zijn wekelijks gratis nieuwe strips te lezen. Hun grafisch visitekaartje vindt u elders in dit blad.

Tussen 2013 en 2016 steeg het bedrag dat Belgische bedrijven via crowdfunding, waarbij iedereen kan investeren in een project, ophaalden van amper 1 miljoen euro naar bijna 30 miljoen euro. Dat succes sijpelde tot in het stripwereldje door. Onder andere Patrick Cornelis, Jan Truyens en Mario Boon brachten strips uit die er kwamen dankzij online opgehaald geld. Ook de avontuurlijke weg van de eigen uitgeverij wordt vaker bewandeld. Bekendste voorbeeld is allicht Pieter de Poortere, die Nanuq oprichtte als onderdeel van zijn productiehuis De Hofleveranciers. “We zullen niet enkel boeken uitgeven maar ook dvd’s, games, kinderboeken en bordspellen van alle artiesten die bij De Hofleveranciers zitten. We werken en schrijven ook samen aan elkaars producties,” klinkt het.

100 strips in 15 talen

Feit is dat veel van de Vlaamse *graphic novels* die na 2000 verschenen er allicht anders uit hadden gezien zonder subsidies voor auteur en uitgever. “Die beurzen zijn hoogstens mooi meegenomen voor

een betere afwerking of een iets hogere oplage”, meent Johan Stuyck. “Veel belangrijker en efficiënter is de promotie die het VFL verricht voor de verkoop van strips aan het buitenland.” Sinds 2007 verschenen meer dan honderd Vlaamse strips in meer dan vijftien vreemde talen dankzij hun inspanningen. *Hubert*, de debuutstrip van Ben Gijsemans, werd op de dag dat hij uitkwam bij Oogachtend al verkocht aan toonaangevende Britse en Franse uitgeverij als Jonathan Cape en Dargaud.

Daarmee doet de ‘nieuwe Vlaamse strip’ het op dat vlak alvast beter dan de klassieke familierstrip. Op ‘Suske en Wiske’ in Nederland en - een tijdlang - ‘Bessy’ en ‘Jerom’ in Duitsland na wist die amper potten te breken in het buitenland. Door toedoen van Willy Vandersteen en Marc Sleen werd het aanleveren van twee stripstroken per dag de norm. Daardoor bleef er amper tijd over om nog iets anders te doen, laat staan om (al dan niet verre) buitenland te gaan veroveren.

Nochtans werd een van de nog steeds best verkopende stripseries van de 20e eeuw bedacht door een Vlaming. Morris, pseudoniem van Maurice de Bevere, brak echter door bij een Franstalige uitgeverij met zijn *poor lonesome cowboy* Lucky Luke. Hoewel zijn geesteskind nu een prominente plaats heeft gekregen in het Comics Station - net als dat andere Franstalige stripfenomeen dat de wereld veroverde, de ‘Smurven’ van Peyo - wordt Morris slechts zelden tot de Vlaamse stripauteurs gerekend. Voor Vlaams stripsucces in het buitenland was het wachten op teknaars met internationaal klinkende pseudoniemen zoals Ferry, Griffo en Marvano. Hun arbeidsintensieve realistische avonturenverhalen kunnen namelijk enkel genoeg opleveren in een voldoende grote markt, zoals, in dit geval, de Franstalige.

De best verkochte strips in Frankrijk,

Door toedoen van Willy Vandersteen en Marc Sleen werd het aanleveren van twee stripstroken per dag de norm. Daardoor bleef er amper tijd over om nog iets anders te doen.

© comicstation.be

dat al enkele decennia geleden het estafettestokje heeft overgenomen van België als het Europese stripland bij uitstek, zijn vandaag met voorsprong klassiekers zoals ‘Asterix’ (*hors catégorie*), ‘Lucky Luke’ en ‘Blake en Mortimer’. Opvallend genoeg slaagden Nederlandse tekenaars zoals Hanco Kolk en Peter van Dongen er eerder dan hun Vlaamse collega’s in om avonturen van Franco-Belgische striphelden zoals Robbedoes en Blake en Mortimer te mogen tekenen. Daar kwam onlangs echter verandering in. “Na ‘Amoras’ wilden Charel Cambré en ik iets anders doen,” vertelt Marc Legendre. “Van alles en nog wat passeerde de revue, tot we op een dag ontdekten dat we er allebei van droomden een Robbedoes te mogen maken. Niet ‘een Amoraske met Robbedoes’, maar een écht ouderwets avontuur. We verwachtten dat je dat als Vlaming kon vergeten maar op aandringen van Charel stuurde ik Alexis Dragonetti (die de Nederlandstalige albums van ‘Robbedoes’ uitgeeft, wva) op een middag toch een mail. Dertig seconden later

kregen we antwoord dat het in orde was. We tuimelden letterlijk van onze stoel. Je ziet albums van anderen verschijnen en telkens denk je: ‘Verdorie, dat zou ik graag ook een keertje doen’. Aan ‘Robbedoes en Kwabbernoot’ werken is een verjongingskuur gebleken. Een heerlijk gevoel, alsof we op vakantie gingen.”

Conclusies

Stripauteurs stoppen hun werk zelf liefst niet in hokjes. Maar in het huidige Vlaamse striplandschap is de tweespalt tussen populaire en nichestrip, tussen familiestrip en *graphic novel*, tussen commerciële en auteursstrip nog steeds overduidelijk. Spin-offs lijken langzaam maar zeker een brug te slaan naar een gedurfde strip die toch in de smaak valt bij een groot publiek. Het bereik van eigenzinnige stripromans, hoe interessant die ook mogen zijn, blijft ondertussen beperkt. Aan zowel auteurs als uitgevers de uitdaging om mee te evolveren in deze snel veranderende tijden, waarin nog steeds meer dan voldoende opportuniteiten voor het beeldverhaal lonken. ●

26.1
’17

Cosey wint Grand Prix

De Zwitser Cosey krijgt de Grote Prijs van de Stad Angoulême. Hij volgt daarmee onze landgenoot Hermann op. Cosey, pseudoniem van Bernard Cosendai, leerde het vak bij zijn landgenoot Derib en belandde in België. De filosofische reeks ‘Jonathan’, die vanaf 1975 verscheen in het weekblad *Kuifje*, markeerde zijn grote doorbraak. Midden jaren 80 begon hij met het tweeluik ‘Op zoek naar Peter Pan’, een reeks van one-shots. Vorig jaar verscheen van Cosey in het Frans een nieuw avontuur van Mickey Mouse.

28.1
’17

Belgisch album verkozen tot Fauve D’or

De jury van het stripfestival van Angoulême, het grootste van Europa, heeft de Fauve D’or, de prijs voor het beste album dat het afgelopen jaar in Frankrijk verscheen, toegekend aan *Paysage après la bataille*. Een strip van de Brusselse scenarist en cineast Philippe de Pierpont en de Ardeense tekenaar en stripleraar Eric Lambé, uitgegeven bij het Brusselse Frémok en het Franse Actes Sud.

15.2
’17

Veertig jaar Kiekeboe

Op 15 februari 1977 verschijnt in *Het Laatste Nieuws* de eerste strook van *De Wollebollen*, het eerste verhaal van een nieuwe Vlaamse stripreeks. De hoofdpersonages heten Marcel Kiekeboe, Charlotte (zijn vrouw) en Fanny en Constantinopol (hun kinderen). Robert Merhotte, pseudoniem Merho, is de tekenaar. Hij leerde de knepen van het vak bij Willy Vandersteen. Exact veertig jaar later is ‘De Kiekeboes’ een van de populairste Vlaamse strips en verschijnt album 148, ‘Nepwerk’. Maar er staan nog meer verjaardagsactiviteiten op de kalender. Merho heeft steeds een goede band gehad met *Stripgids* en Turnhout. In 1983, slechts enkele jaren na de eerste verschijning van ‘De Kiekeboes’, mocht hij de Bronzen Adhemar/Stripgidsprijs in ontvangst nemen. Ter ere van de 35^e verjaardag van de reeks was in de Warande de expo ‘Museum K’ te zien, over de dialoog tussen strips en de andere kunstvormen. Als stadstekenaar van Turnhout maakte hij een set bierviltjes, een kaartspel en een stripstrookmuur bij jeugdcentrum Wollewei.

